

Człowiek wobec świata – filozofowie o mądrej ekologii

Zad. 1

Co to znaczy być mądrym?

Pomyśl i ewentualnie zapisz sobie na kartce – co to znaczy być mądrym?

.....

.....

.....

.....

Zad. 2

Co rozumiesz przez słowo ekologia?

.....

.....

.....

.....

.....

Porównaj swoje ujęcie z tymi, które zaproponowali twoi koledzy/koleżanki.

Zad. 3

Jakie cechy ma twój naturalny obraz świata? Obejrzyj prezentację i spróbuj wynotować najważniejsze cechy:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego**

Twój naturalny obraz świata jest głównym budulcem światopoglądu. Obejrzyj część prezentacji o światopoglądzie i wynotuj jego najbardziej charakterystyczne cechy:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zad. 4

Co to jest ideologia? Zobacz część prezentacji o ideologii i zanotuj, czym światopogląd różni się od ideologii. Dlaczego te pojęcia są do siebie niesprowadzalne? Jakie niebezpieczeństwo niesie ze sobą myślenie zideologizowane?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zad. 5

Kiedy ekologia jest mądra? Z pewnością musi być wolna od ideologizacji i skrajności. Dlatego obecnie proponuje się koncepcję zrównoważonego rozwoju jako fundament mądrej ekologii. **Przeczytaj załączone teksty i napisz, jak rozumiesz pojęcie zrównoważony rozwój.**

.....

.....

.....

.....

**Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego**

.....
.....
.....

TEKSTY ŹRÓDŁOWE

MĄDROŚĆ

Jak długo [...] miłośnicy mądrości nie będą mieli w państwach władzy królewskiej, albo ci dzisiaj tak zwani królowie i władcy nie zaczną się w mądrości kochać uczciwie i należycie [...] tak długo nie ma sposobu, aby zło ustało.

Platon, *Państwo* 473 D, tłum. W. Witwicki.

A jest pośrodku pomiędzy mądrością i głupotą. Bo to tak jest: Z bogów żaden nie filozofuje ani nie pragnie mądrości – on ją ma; ani żadna istota mądra nie filozofuje. Głupi też nie filozofują i żaden z nich nie chce być mądry. Bo to właśnie jest całe nieszczęście w głupocie, że człowiek, nie będąc ani pięknym i dobrym, ani mądrym, przecie uważa, że mu to wystarczy. Bo jeśli człowiek uważa, że mu czegoś nie brak, czyż będzie pragnął tego, na czym mu, jego zdaniem, nie zbywa? [...] Bo mądrość to rzecz niezaprzeczalnie piękna, a Eros to miłość tego, co piękne; przeto musi Eros być miłośnikiem mądrości, filozofem, a filozofem będąc, pośrodku jest między mądrością i głupotą.

Platon, *Uczta* 23E, tłum. W. Witwicki.

Skoro poszukujemy tej wiedzy, należałoby zbadać, o jakiego to rodzaju przyczynach i zasadach wiedza jest mądrością. [...] Sądźmy więc, że, po pierwsze, mędrzec [filozof] musi posiadać wiedzę możliwie o wszystkich rzeczach, mimo iż nie będzie posiadał wiedzy o każdej poszczególnej rzeczy. Po wtóre, mędrce jest ten, kto może poznać trudne rzeczy, niełatwe do poznania dla człowieka (wrażenia zmysłowe są wspólne wszystkim, dlatego są łatwe i nie są znamieniem mądrości). Po trzecie, ten jest mądrzejszy we wszystkich dziedzinach wiedzy, kto jest skrupulatniejszy [w badaniu] i zdolniejszy do nauczania o przyczynach. Spośród nauk zaś

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

ta, która jest bardziej pożądana ze względu na nią samą i przez wzgląd na poznanie, jest w większym stopniu mądrością niż ta, która jest pożądana ze względu na jej wyniki, a nauka górująca nad innymi jest w większym stopniu mądrością niż nauka pomocnicza. Mędrzec bowiem nie może podlegać niczym rozkazom, lecz sam musi rozkazywać, i nie może słuchać innego, ale na odwrót, mniej mądry musi go słuchać. Tyle i takie mieliśmy uwagi o mądrości i mędrcach [czyli o filozofii i filozofach].

Arystoteles, *Metafizyka* I,2, tłum. K. Leśniak.

Nie daje się za nią złota, zapłaty nie waży się w srebrze,
nie płaci się za nią złotem z Ofiru, ni sardoniksem rzadkim, ni szafirem.
Złoto i szkło jej nierówne, nie wymienisz jej na złote naczynie;
nie liczy się kryształ i koral, perły przewyższa posiadanie mądrości.
I topaz z Kusz nie dorówna, najczystsze złoto nie starczy.

Hi 28,15–19

Podstawą jest mądrość: „zdobądź ją, za wszystko, co masz, nabądź rozsądku”.

Prz 4,7

Mądrość biednego podniesie mu głowę i posadzi go między możnymi.

Syr 11,1

Porównaj – jak ty rozumiesz mądrość, a jak ją rozumieją klasyczni myśliciele?

.....
.....
.....
.....
.....

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Zrównoważony rozwój to taki rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie.

Raport Światowej Komisji ds. Środowiska i Rozwoju z 1987 r.

Nasza wspólna przyszłość.

Obowiązek wychowania, rozwój nawyków solidarności, zdolność do myślenia o życiu ludzkim w sposób bardziej integralny oraz duchowa głębia są konieczne, aby podnieść jakość ludzkich relacji, tak aby samo społeczeństwo reagowało na istniejące w nim nierówności, wynaturzenia i nadużycia ze strony sił gospodarczych, technologicznych, politycznych i medialnych. Istnieją wizje liberalne, które lekceważą tę ludzką kruchość i wyobrażają sobie świat odpowiadający pewnemu porządkowi, zdolny sam z siebie zapewnić przyszłość i rozwiązać wszystkie problemy

Franciszek, Encyklika *Fratelli tutti*

Jak odnieść pojęcie zrównoważonego rozwoju do ekologii?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Lektury:

Babiński J., *Ekologizm – jego źródła i wpływ na obraz świata*, w: *Środowisko, klimat, energia młodzieży w służbie Bogu i Ojczyźnie*, red. J. Babiński, P. Czech, A. Lubowicki, Warszawa 2020.

Czarny J., *Ekologia i ekologizm a filozofia ekologii*, „Wrocławski Przegląd Teologiczny”, 9/2 (2001).

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Franciszek, Encyklika *Fratelli tutti*, Poznań 2020.

Horowski J., *Autonomia świata a podmiotowość człowieka w ekologii*, „Studia Ecologicae et Bioethicae”, 8 (2010) 1.

Kiwka M., *Rozumieć filozofię*, Wrocław 2007.

Krebs J., *Ekologia*, Warszawa 1996.

Tatarkiewicz W., *Droga do filozofii i inne rozprawy filozoficzne*, Warszawa 1971.

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego
